

UTILIZAREA PLANTELOR GEOFITE SCIADOFILE ÎN SPAȚIILE VERZI ALE REPUBLICII MOLDOVA

CRISTINA GRIȚCU

studentă, Facultatea Horticultură, UASM

Grădina este percepută și descrisă de cele mai multe ori ca o suprafață de pământ pe care se cultivă legume, flori sau pomi fructiferi și care are nevoie de expunere solară cât mai bună pentru a se dezvolta armonios. Nimic greșit în această afirmație, însă deseori ea conduce la opinia eronată conform căreia umbra deasă reprezintă o piedică în realizarea unei grădini reușite. Fără a pune la îndoială importanța luminii solare, trebuie subliniat că și umbra constituie un mediu prielnic dezvoltării plantelor atâta timp cât sunt întrebuințate speciile potrivite într-un mod cât mai corect.

Geophyte – plante care în timpul iernii își continuă viața numai prin organe subpământene. La acest grup de plante, mugurii care asigură supraviețuirea plantelor în timpul perioadei de repaus și reluarea vegetației sunt amplasați pe formațiuni subterane îngroșate, care au funcții de depozitare a substanțelor de rezervă (bulbi, tuberobulbi, rizomi, rădăcini tuberizate, tuberculi).

Scopul acestei lucrări este evidențierea speciilor geofite sciadofile care pot fi utilizate în amenajarea spațiilor verzi în condițiile Republicii Moldova. Elaborarea calendarului decorativității acestora și perioada optimă de plantare.

Pentru realizarea scopului propus au fost înaintate următoarele obiective: consultarea izvoarelor științifice privind acest grup de plante; stabilirea posibilităților de utilizare a plantelor geofite sciadofile în amenajarea spațiilor verzi ale Republicii Moldova.

Cercetările au fost realizate în cadrul Departamentului Silvicultură și Protecția plantelor și Grădinii Botanice Naționale (Institut) „Al. Ciubotaru”. Metodele de cercetare utilizate au constituit: analiza comparativă a descrierii morfo-ecologice ale taxonilor specifici în diverse surse științifice pentru selectarea sortimentului; verificarea denumirii științifice și apartenența taxonomică în cadrul familiilor după baze de date internaționale, recunoscute de comunitatea științifică (The plant list, Wikispecies, The World Flora); în baza observațiilor proprii a elabora calendarul perioade de decorare a speciilor selectate.

A fost studiată și fixată morfologia, ecologia, răspândirea, multiplicarea și utilizarea plantelor geofite sciadofile în cadrul spațiilor verzi. Din diversitatea mare a acestor plante, au fost selectate și creat sortimentul recomandat pentru condițiile Republicii Moldova care cuprinde 54 specii, grupate în 15 genuri și 9 familii. Criteriile în baza cărora s-a realizat selectarea sunt decorativitatea și rezistența în condiții de semiumbră și umbră. În cadrul sortimentului selectat în această lucrare al plantelor geofite sciadofile, din cei 54 taxoni specifici predomină speciile bulbifere cu o pondere de 65 %, urmate de cele rizomifere (15%), tuberobulbifere (11%) și tuberculifere (9%). Cele mai reprezentative familii cu plante geofite recomandate pentru locurile umbrite sunt: fam *Asparagaceae* (21 taxoni specifici), urmată de *Araceae* și *Amarillidaceae* cu câte 7 taxoni specifici. Cele mai multe specii geofite sciadofile sunt originare din Europa (34%) și Asia (33%), urmate de specii originare din Africa (15%) și America de Nord (9%). O pondere mai mică este caracteristic pentru speciile originare din Regiunea mediteraneană (6%) și Turcia (3%). Speciile selectate au fost grupate în funcție de perioada de decor (anotimp). Ca rezultat putem afirma că în sortimentul geofitelor sciadofile selectate, predomină speciile ce decorează primăvara (64%), urmate de cele care decorează vara (22 %) și cea mai mică pondere o ocupă cele ce decorează toamna (14%).

Perioada optimă de plantare este diferită în funcție de particularitățile biologice ale fiecărei specii. Ca regulă generală, se poate spune că la speciile cu înflorire primăvara bulbii se plantează începând din toamnă și până când solul îngheață (septembrie-noiembrie), iar la cele care înfloresc vara, plantarea organelor subterane se poate face primăvara (martie-aprilie).

Conducător științific: asistent univ., dr. **Irina SFECLĂ**